

Rapport

Vertrouwen in overheid na drie grote kwesties

Uitgevoerd in opdracht van NRC Handelsblad

Colofon

Vertrouwen in de overheid na drie grote kwesties

Uitgave

I&O Research
Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam

Rapportnummer

2021/068

Datum

maart 2021

Auteurs

Peter Kanne
Milan Driessen

Het overnemen uit deze publicatie is toegestaan, mits de bron (I&O Research / NRC) duidelijk wordt vermeld.

Inhoudsopgave

Belangrijkste uitkomsten	4
1	Vertrouwen in de overheid 7
1.1	Ruim helft heeft Nederlanders vertrouwen in de overheid 7
1.2	Grote verschillen naar politieke voorkeur 8
2	Vertrouwen na drie grote kwesties 9
2.1	Toeslagenaffaire 9
2.2	Gaswinning Groningen 10
2.3	Vooraf toeslagenaffaire schaadt vertrouwen in de overheid 10
2.4	Toelichting 12
3	Onderzoeksverantwoording 17

Belangrijkste uitkomsten

Vooral Toeslagenaffaire schaadt vertrouwen in overheid

Van drie grote kwesties die in aanmerking komen voor een parlementaire enquête heeft met name de Toeslagenaffaire het vertrouwen van burgers in de overheid geschaad. Ook de afhandeling van de gasboringen en herstelwerken in Groningen heeft het vertrouwen in de overheid negatief beïnvloed. Voor de aanpak van de coronacrisis geldt dit minder. Dit blijkt uit onderzoek van I&O Research in opdracht van NRC.

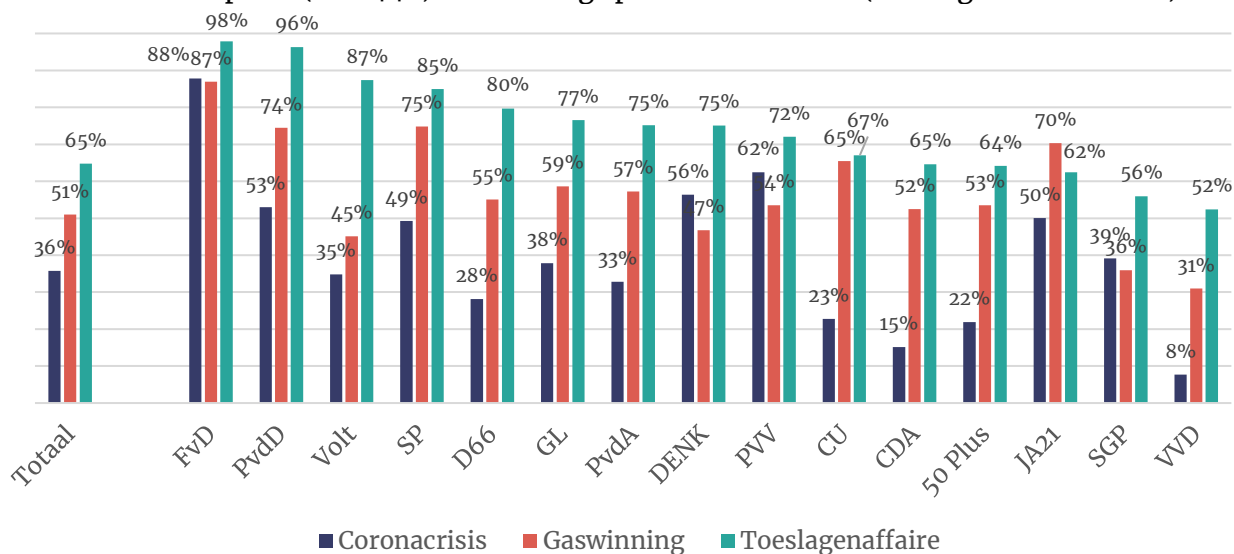
Toeslagenaffaire legt structurele, bestuurlijke weeffout bloot

De Toeslagenaffaire beïnvloedde het vertrouwen in “de overheid” in 71 procent van de gevallen negatief. Naar aanleiding van de Toeslagenaffaire trad het kabinet Rutte III af, maar bijna de helft (47%) van degenen die er iets van meekregen vindt dat onvoldoende. Zij zouden meer of andere consequenties willen zien. Welke? De overheid moet vooral menselijker worden (59%) en moet stoppen met etnisch profileren (mensen op afkomst controleren) (57%).

Vooral het vertrouwen in de overheid van FvD-, PvdD-, Volt-, SP-, D66-, GL-, PvdA- en PVV-kiezers werd geschaad door de Toeslagenaffaire. Ook dat van VVD- en CDA-kiezers, maar beduidend minder.

Vertrouwen in de overheid negatief beïnvloed

In hoeverre heeft elke kwestie uw vertrouwen in de overheid positief of negatief beïnvloed? Basis: totale steekproef (N=1.448) Naar huidige politieke voorkeur (% “negatief beïnvloed”)

Ook uit de (open) antwoorden op de vraag om een toelichting blijkt dat de Toeslagenaffaire mensen het meest raakt: de meeste respondenten beginnen over deze kwestie. Velen lichten hun verontwaardiging toe met de observatie dat het hier duidelijk niet gaat om een incident, maar dat we te maken hebben met een structurele, bestuurlijke weeffout. Het feit dat de overheid burgers stelselmatig wantrouwt, uitgaat van het kwade en hierbij ook nog eens discriminerend te werk gaat, maakt mensen boos.

Een CDA-kiezer:

“De gaswinning laat een gebrek aan daadkracht zien en legt veel bureaucratie bloot. Maar de toeslagenaffaire laat het falen van het systeem in zijn geheel zien. Het zit veel dieper dan in het politieke laagje.”

Een FvD-kiezer:

“De gevestigde partijen kunnen overal mee weg komen (denken ze) en ik vind dat ze allemaal direct hadden moeten opstappen. Nu zijn ze demissionair maar er is geen verschil, ze kunnen nog steeds gewoon hun slechte gang gaan. Wat een krankzinnig voorbeeld!”

Een DENK-kiezer:

“We worden al jarenlang al gediscrimineerd wegens ons afkomst en geloof en dit moet gestopt worden en ook mensen of politieke leiders die dit aanwakkeren veroordeeld worden en niet meer verkiesbaar stellen...”

Gaswinning in Groningen: Murphy's law

Ook afhandeling van de Gaswinning in Groningen heeft het vertrouwen geen goed gedaan: de helft (51%) zegt dat deze kwestie zijn of haar vertrouwen in de overheid negatief heeft beïnvloed. Toch lijkt de Groningse zaak meer als een kwestie van Murphy's law te worden gezien, wat het niet goed praat: het is ongelooflijk dat het keer op keer niet wordt opgelost. Het feit dat onschuldige burgers worden geschaad door de overheid is de rode draad tussen de twee kwesties. De nasleep van de gaswinning in Groningen deed vooral afbreuk aan het vertrouwen van FvD-, SP, PvdD- en JA21-kiezers.

Een JA21-kiezer:

“Afwikkeling gasschade Groningen duurt veel te lang en omdat het ver van de randstad is krijgt het te weinig aandacht. In toeslagenaffaire was er daadwerkelijk sprake van fraude en het is onbegrijpelijk dat mensen die er geen recht op hebben toch een schadeloosstelling krijgen of een te hoge vergoeding.”

Een CDA-kiezer:

“De problemen in Groningen zijn van een heel ander kaliber. Het hele land heeft geprofiteerd van de gaswinning en aardbevingen waren oorspronkelijk niet voorzien. Dat wil niet zeggen dat de financiële gevolgen voor de getroffen bewoners in Groningen niet beter en sneller hadden kunnen worden afgehandeld.”

Een D66-kiezer:

“Zowel bij de toeslagenaffaire als bij de gaswinning zijn individuen slachtoffer geworden van iets waar zij geen invloed op kunnen uitoefenen, maar waardoor hun leven door de staat totaal overhoop gegooid wordt.”

Coronacrisis: moeilijk goed te doen

De manier waarop de coronacrisis wordt gemanaged wordt de overheid iets minder hard aangerekend: een derde zegt dat het hen negatief heeft beïnvloed, en ongeveer een op zes zelfs positief. Burgers zijn relatief mild. Of men zegt dat het kabinet doet wat het kan, of men zegt begrip te hebben voor fouten die worden gemaakt, het is immers een nieuwe crisissituatie. Dat geldt niet voor PVV-, FvD-kiezers, die nemen de overheid dit beleid wel echt kwalijk.

VVD-kiezer:

“Corona-aanpak sta ik achter, toeslagenaffaire heeft heel de politiek schuld aan, in het geval van Groningen zijn wel foute keuzes gemaakt.”

SP-kiezer:

“Wat betreft de coronacrisis: het was voor iedereen een nieuwe situatie: het is moeilijk dat goed te doen.”

FvD-kiezer

“Nederland is een politiestaat, oefent terreur uit om mensen te dwingen zich aan maatregelen te houden. Anders denkenden worden weggezet al gekkies en complotdenkers. Alleen de mening van de overheid is de waarheid.”

Verantwoording

I&O Research voerde dit onderzoek uit in opdracht van NRC Handelsblad. Het onderzoek vond plaats van maandagochtend 1 maart tot dinsdagmiddag 2 maart 2021.

In totaal werkten 1.448 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. Het grootste deel hiervan is afkomstig uit het I&O Research Panel, een beperkt aantal vulde de vragenlijst in via het panel van PanelClix.

1 Vertrouwen in de overheid

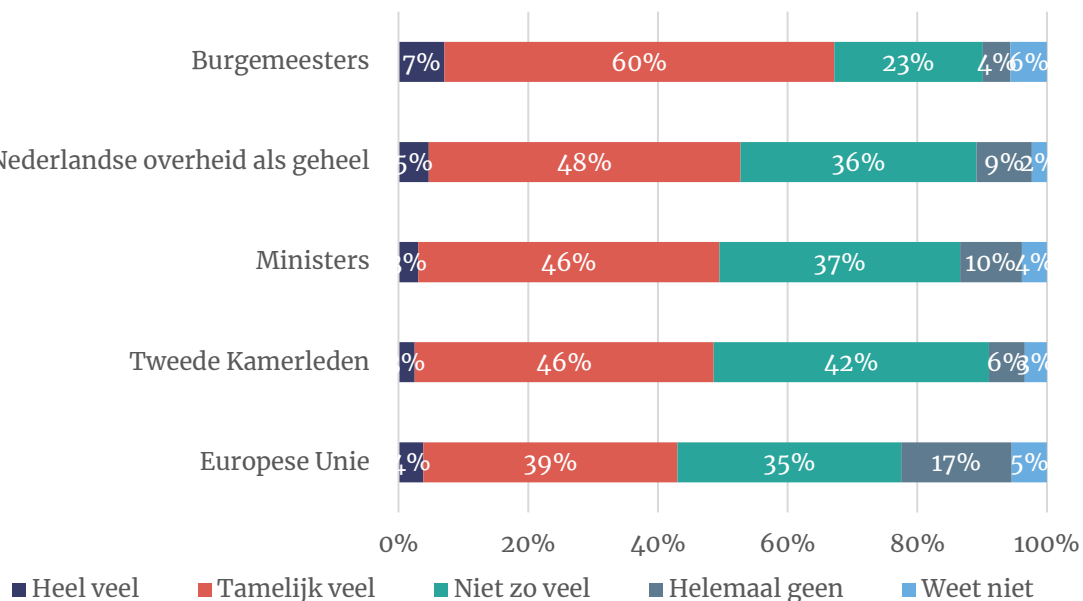
1.1 Ruim helft heeft Nederlanders vertrouwen in de overheid

Iets meer dan de helft (53%) van de Nederlanders heeft heel veel of tamelijk veel vertrouwen in de Nederlandse overheid, 45 procent heeft dat niet zo of helemaal niet. Het vertrouwen in de Nederlandse overheid is nog altijd beduidend hoger dan het vertrouwen in de EU, al is dat laatste wel gestegen (van 31 naar 43 procent, zie figuur 2¹).

Binnen de Nederlandse overheid is er stabiel veel vertrouwen in burgemeesters (67%). Minder in ministers en Tweede Kamerleden (beide 49%).

Figuur 1 – Vertrouwen in instituten en beroepsgroepen

“Hoeveel vertrouwen heeft u in de volgende beroepsgroepen of instellingen” Basis: totale steekproef (N=1.448)

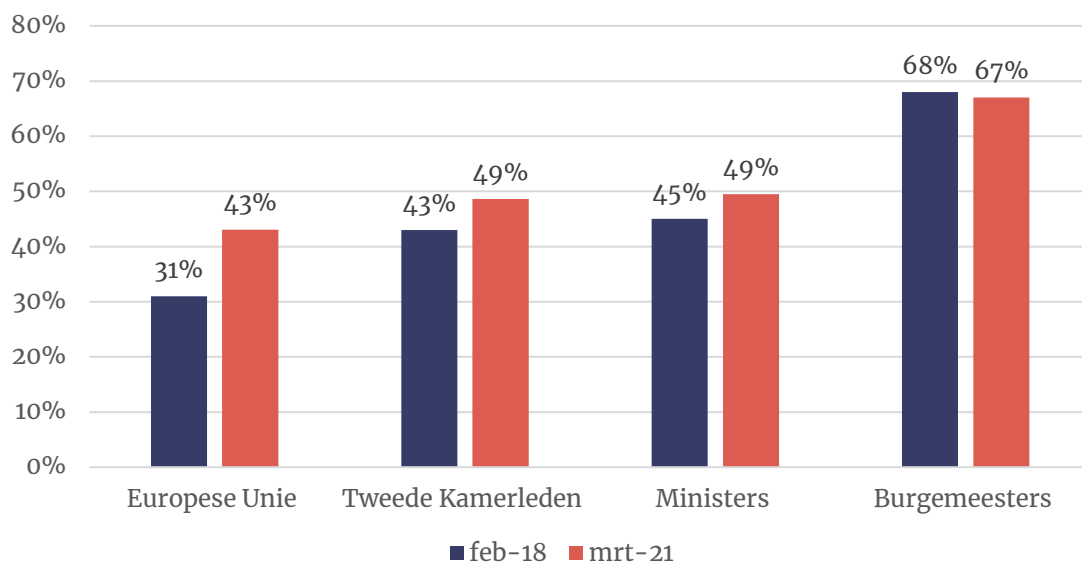

¹ De vraag naar vertrouwen in de Nederlandse overheid als geheel stelden we op deze manier nog niet eerder.

Figuur 2 – Vertrouwen in instituten en beroepsgroepen (2018-2021)

“Hoeveel vertrouwen heeft u in de volgende beroepsgroepen of instellingen” Basis: totale steekproef (N=1.448)

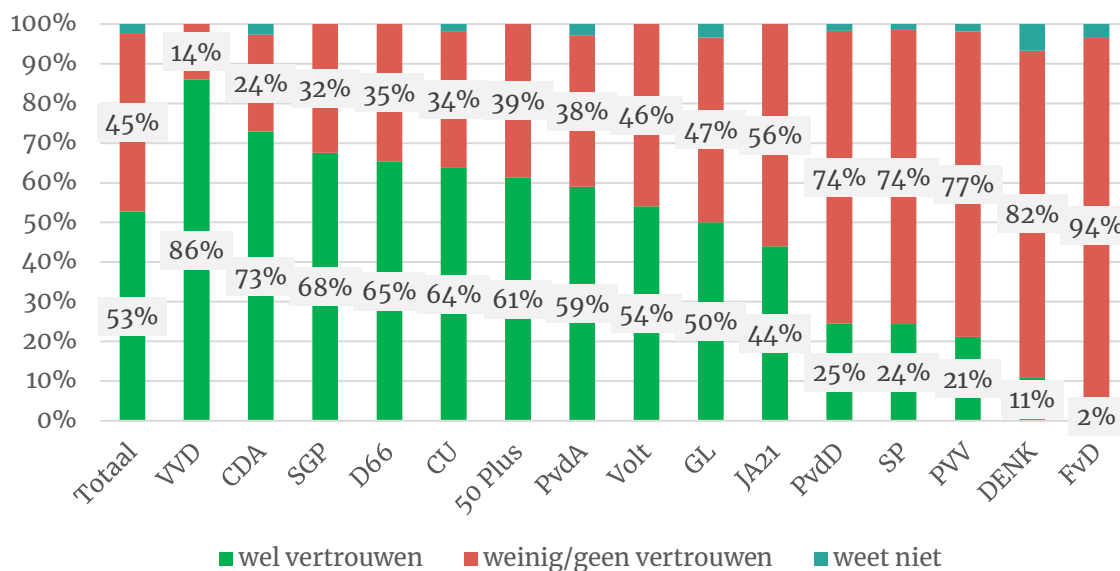
1.2 Grote verschillen naar politieke voorkeur

Kiezers van VVD, CDA, SGP, D66, ChristenUnie, 50 Plus en PvdA hebben meer dan gemiddeld vertrouwen in de overheid, kiezers van FvD, DENK, PVV, SP en PvdD hebben dat beduidend minder.

Figuur 3 – Vertrouwen in de overheid

“Hoeveel vertrouwen heeft u in Nederlandse overheid als geheel?” (Naar huidig stemgedrag²)

Basis: totale steekproef (N=1.448)

² *Cijfers indicatief voor DENK, 50 Plus, Volt en JA21 (N < 50)

2 Vertrouwen na drie grote kwesties

2.1 Toeslagenaffaire

Bijna iedereen kreeg er iets van mee

In december 2020 verscheen het eindrapport van de parlementaire commissie Kinderopvangtoeslag, die de problemen rond de fraudeaanpak bij de kinderopvangtoeslag – uitgevoerd door de Belastingdienst – onderzocht. De Tweede Kamer houdt een parlementaire enquête naar de toeslagenaffaire. Een Kamermeerderheid wil dat de openbare verhoren vóór de zomer van volgend jaar worden gehouden.

Deze tekst werd voorgelegd aan de respondenten. Bijna iedereen (97%) heeft iets meegekregen over deze affaire, 54 procent zegt er ook inhoudelijk mee bekend te zijn, 43 procent kreeg wel iets mee maar kent de inhoud niet.

Bijna helft wil meer consequenties

Naar aanleiding van de Toeslagenaffaire trad het kabinet Rutte III af. Op de vraag “Vindt u dat politiek en overheid nog meer consequenties moeten trekken uit de Toeslagenaffaire?” zegt bijna de helft (47%) van degenen die er iets van meekregen “ja, meer consequenties”. Eén op vijf (21%) zegt “Nee, het aftreden van kabinet Rutte III is voldoende” en voor 26 procent had het aftreden van het kabinet Rutte III ook niet gehoeven (7% weet het niet).

Wat zouden die consequenties dan moeten zijn? De overheid moet vooral menselijker worden (59%) en stoppen met etnisch profileren (mensen op afkomst controleren) (57%).

Figuur 4 – Vertrouwen in instituten en beroepsgroepen (2018-2021)

Wat zouden de consequenties moeten zijn? Basis: vindt dat politiek en overheid meer consequenties moeten trekken uit Toeslagenaffaire. (N= 693)

2.2 Gaswinning Groningen

Bijna iedereen kreeg er iets van mee

Door gaswinning in Groningen is in deze regio sprake van bodemdaling, die soms gepaard gaat met aardbevingen. In 2018 besloot de Nederlandse regering dat uiterlijk in 2030 een einde moet komen aan de aardgaswinning in Groningen. Daarna is begonnen met het compenseren van de getroffen. Hier is veel kritiek op.

In de zomer van 2022 zal er een parlementaire enquête plaatsvinden over de Groningse gaswinning.

Deze tekst werd voorgelegd aan de respondenten. Ook van deze kwestie kreeg bijna iedereen (96%) iets mee, 49 procent zegt er ook inhoudelijk mee bekend te zijn, 47 procent kreeg wel iets mee maar kent de inhoud niet.

2.3 Vooral toeslagenaffaire schaadt vertrouwen in de overheid

Voor elk van de drie kwesties stelden we de vraag “In hoeverre heeft deze kwestie uw vertrouwen in de overheid positief of negatief beïnvloed?” Per saldo doet geen van de kwesties (of de manier waarop de overheid hier mee omgaat) het vertrouwen goed, maar de Gaswinning in Groningen en met name de Toeslagenaffaire hebben dat vertrouwen echt geschaad.

De Toeslagenaffaire beïnvloedde het vertrouwen in “de overheid” in 71 procent van de gevallen negatief en het vertrouwen in “de politiek als geheel” in 65 procent van de gevallen negatief.

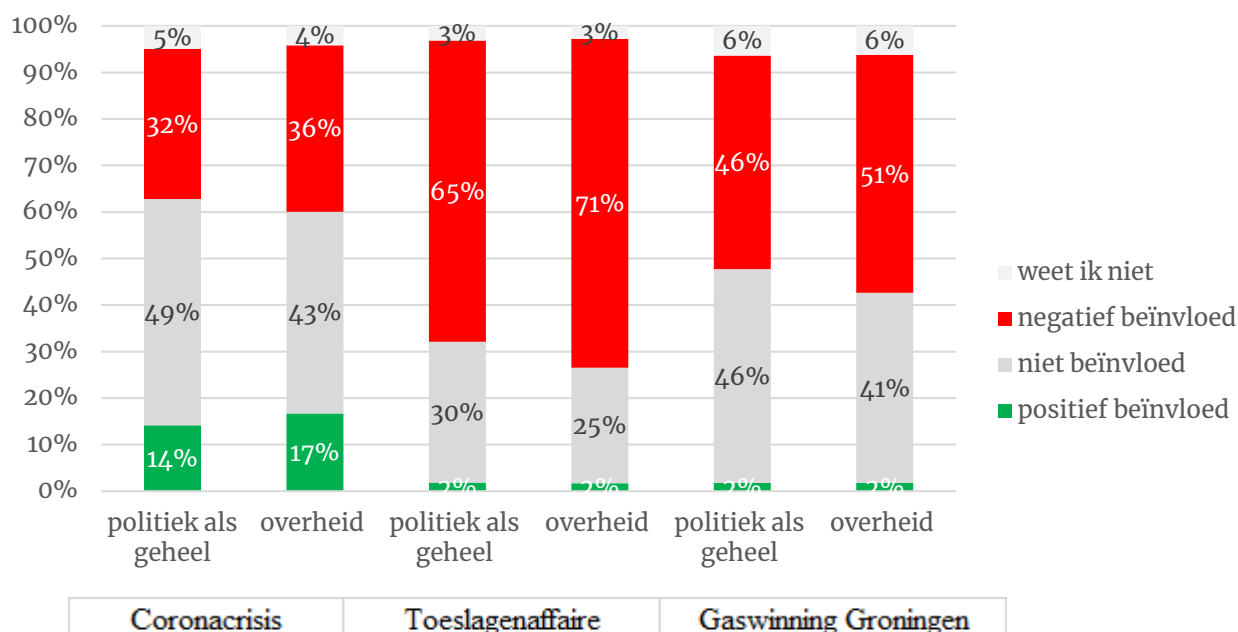
Ook afhandeling van de Gaswinning in Groningen heeft het vertrouwen geen goed gedaan: de helft zegt dat deze kwestie zijn of haar vertrouwen in de overheid negatief heeft beïnvloed.

De manier waarop de overheid omgaat met de coronacrisis wordt de overheid iets minder aangerekend: een derde negatief en ongeveer een op zes positief.

Figuur 5 – Vertrouwen in de overheid positief of negatief beïnvloed?

In hoeverre heeft elke kwestie uw vertrouwen in de overheid positief of negatief beïnvloed?

Basis: totale steekproef (N=1.448)

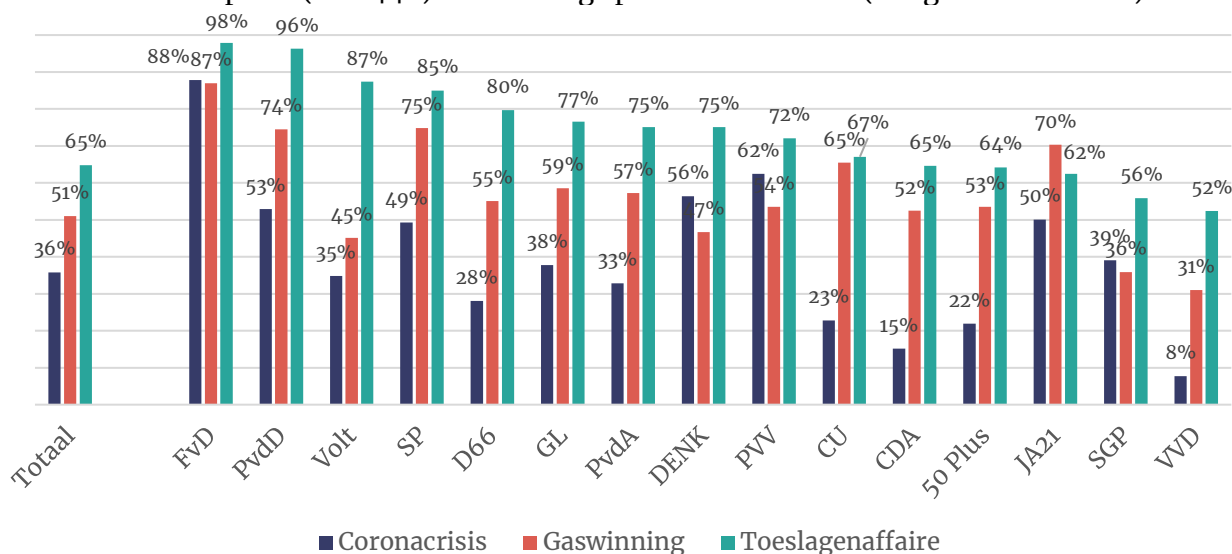
In figuur 6 is te zien dat met name de Toeslagenaffaire het vertrouwen in de overheid vooral negatief beïnvloedde bij FvD-, PvdD-, Volt-, SP-, D66-, GL-, PvdA- en PVV-kiezers. Ook het vertrouwen van VVD- en CDA-kiezers werd geschaad door de Toeslagenaffaire, maar minder. De nasleep van de gaswinning in Groningen deed afbreuk aan het vertrouwen van FvD-, SP-, PvdD- en JA21-kiezers.

De Coronacrisis deed het vertrouwen afnemen van 36 procent van alle kiezers, dus minder dan de andere twee kwesties. Hier zijn de verschillen tussen de kiezersgroepen nog groter: bij 88 procent van de FvD-kiezers deed het het vertrouwen afnemen, Bij VVD- en CDA-, CU en D66-kiezers respectievelijk 8, 15, 22 en 28 procent.

Figuur 6 – Vertrouwen in de overheid negatief beïnvloed

In hoeverre heeft elke kwestie uw vertrouwen in de overheid positief of negatief beïnvloed?

Basis: totale steekproef (N=1.448) Naar huidige politieke voorkeur (“negatief beïnvloed”)

Als we Nederlanders vervolgens vragen zelf een rangorde aan te geven welk van de drie kwesties men de overheid het meest kwalijk neemt, komt ook de Toeslagenaffaire er als meest ernstig uit: 49 procent noemt deze kwestie. Overigens zegt nog eens 18 procent: “alle drie even erg”. Naar politieke voorkeur zien we wederom enkele opvallende verschillen. Kiezers van alle partijen nemen de overheid wel een of meer kwesties kwalijk.

Tabel 1 – Welke kwestie meest ernstig

Welk van de drie kwesties neemt u de overheid het meest kwalijk?

Basis: totale steekproef, naar huidige politieke voorkeur (N=1.448)

	Totaal	VVD	PVV	CDA	D66	GL	SP	PvdA	CU	PvdD	SGP	FvD
...de Toeslagenaffaire	49%	54%	33%	62%	72%	65%	47%	58%	57%	35%	44%	10%
...de gaswinning in Groningen	11%	14%	9%	8%	8%	9%	15%	11%	21%	12%	9%	
...de coronacrisis	10%	2%	22%	2%	5%	7%	9%	7%		9%	10%	36%
Alle drie even erg	18%	7%	31%	13%	9%	11%	24%	17%	13%	34%	8%	48%
Geen van drieën	8%	18%	2%	12%	5%	4%	3%	8%	4%	2%	26%	
Weet ik niet	5%	5%	3%	4%	1%	3%			6%	7%	2%	6%

2.4 Toelichtingen

Ook op de (open) antwoorden op de vraag “Kunt u uw mening over of ervaring met deze kwesties in uw eigen woorden toelichten?” blijkt dat de Toeslagenaffaire mensen het meest raakt, de meeste respondenten beginnen over deze affaire, gevolgd door de Groningse Gaswinning.

Met name bij de **Toeslagenaffaire** geven veel mensen aan dat het hier duidelijk niet gaat om een incident, maar dat we te maken hebben met een structurele, bestuurlijke weeffout. Het feit dat de overheid burgers stelselmatig wantrouwt, uitgaat van het kwade en hierbij ook nog eens discriminerend te werk gaat wekt veel verontwaardiging.

Een CDA-kiezer:

“De gaswinning laat een gebrek aan daadkracht zien en legt veel bureaucratie bloot. Maar de toeslagenaffaire laat het falen van het systeem in zijn geheel zien. Het zit veel dieper dan in het politieke laagje.”

Een DENK-kiezer:

“We worden al jarenlang al gediscrimineerd wegens ons afkomst en geloof en dit moet gestopt worden en ook mensen of politieke leiders die dit aanwakkeren veroordeeld worden en niet meer verkiesbaar stellen...”

Een PvdA-kiezer:

“Toeslagenaffaire is intern bij het overheidssysteem, dat is puur en alleen te wijten aan hoe de structuur van de overheid in elkaar zit.”

Ook over de afhandeling van de **Groningse gaswinning**, de aardbevingen en herstelbetalingen, zijn mensen zeer ontevreden, maar dit lijkt men eerder een kwestie van Murphy's law te zien: het is ongelooflijk dat het keer op keer niet wordt opgelost.

Een CDA-kiezer:

“De problemen in Groningen zijn van een heel ander kaliber. Het hele land heeft geprofiteerd van de gaswinning en aardbevingen waren oorspronkelijk niet voorzien. Dat wil niet zeggen dat de financiële gevolgen voor de getroffen bewoners in Groningen niet beter en sneller hadden kunnen worden afgehandeld.”

Het feit dat onschuldige burgers worden geschaad door de overheid is de rode draad tussen de twee kwesties. Een D66-kiezer:

“Zowel bij de toeslagenaffaire als bij de gaswinning zijn individuen slachtoffer geworden van iets waar zij geen invloed op kunnen uitoefenen, maar waardoor hun leven door de staat totaal overhoop gegooid wordt.”

De manier waarop de overheid omgaat met de **coronacrisis** wordt in de toelichtingen minder vaak aangehaald. Degenen die dat wel doen, doen het om het kabinet te verdedigen, of om op zijn minst aan te geven dat er begrip is voor fouten die worden gemaakt, het is immers een nieuwe crisissituatie. Dat geldt niet voor PVV- en FvD-kiezers, die nemen de overheid dit beleid wel echt kwalijk.

VVD-kiezer:

“Corona aanpak sta ik achter, toeslagenaffaire heeft heel de politiek schuld aan, in het geval van Groningen zijn wel foute keuzes gemaakt.”

SP-kiezer:

“Wat betreft de coronacrisis: het was voor iedereen een nieuwe situatie: het is moeilijk dat goed te doen.”

JA21-kiezer:

De maatregelen t.a.v. de coronacrisis zijn buitenproportioneel en raken vrijwel alle Nederlanders. Het aantal levensjaren dat de maatregelen lijkt te kosten weegt niet op tegen het (relatieve) schamele aantal levensjaren dat gered wordt.

FvD-kiezer

Nederland is een politiestaat, oefent terreur uit om mensen te dwingen zich aan maatregelen te houden. Anders denkenden worden weggezet al gekkies en complotdenkers. Alleen de mening van de overheid is de waarheid.

Kunt u uw mening over of ervaring met deze kwesties in uw eigen woorden toelichten?

Citaten:

VVD-kiezers

Een overheid die niet in staat is op tijd eigen fouten te herkennen en erkennen en vervolgens niet snel en ruimhartig compenseert verliest het vertrouwen van de bevolking. Op deze manier speelt het complotdenkers in de kaart.

De coronacrisis is zo goed mogelijk aangepakt vind ik, de toeslagenaffaire heb ik heel weinig mee maar is natuurlijk niet zo goed, en de gaswinning, als bekend is dat daardoor aardbevingen enz komen moet er meteen mee gestopt worden vind ik.

De toeslagen affaire is het opeenvolgend falen van verschillende overheidsinstanties, verantwoordelijk ambtenaren en bewindslieden en ook de rechterlijke macht. Dat mag nooit meer gebeuren.

Alle partijen 2e/1e kamer hadden te lang geen aandacht

Alle schuld gaat naar de hoogste baas (onzin)

Corona aanpak sta ik achter, toeslagenaffaire heeft heel de politiek schuld aan, in het geval van Groningen zijn wel foute keuzes gemaakt

Dat de mensen zo lang op hun geld moeten wachten, terwijl het een fout van de belastingdienst is.

PVV-kiezers:

De toeslagenaffaire is schandalig (heb er zelf niet mee te maken gehad). De gaswinning in Groningen, ja de mensen hadden kunnen verhuizen desnoods gedwongen, maar dat komt er niet van. Dan zal het kabinet toch echt actie moeten ondernemen door sneller te werken, want dat kunnen ze wel gelet op hoe snel de avondklok wettelijk aangepast kon worden. En de coronacrisis, als je vorig jaar het virus gewoon zijn gang had laten gaan, DAT IS NATUURLIJKE selectie.

Dat men willens en wetens gewoon door gegaan zijn ondanks de bekend zijnde gevolgen en het moedwillig vertragen voor herstel

De overheid doet maar wat. Dan weer dit, dan weer dat, versoepeling en een week later verzwaring (even kort door de bocht). Als ze nu meteen vanaf het begin alles dichtgegooid hadden liepen we er momenteel weer bij zoals in Australië en Nieuw-Zeeland

Het is meer de algemene indruk alle politieke zaken maar begrijp ook dat alles niet altijd gemakkelijk is dus en dat iedereen toch wel zo'n beetje het beste voorheeft met het land

Het is treurig hoe ons land onder Rutte met zijn Rutte-doctrine tot een bananenrepubliek is verworden.

CDA

De gaswinning laat een gebrek aan daadkracht zien en legt veel bureaucratie bloot. Maar de toeslagenaffaire laat het falen het van systeem in zijn geheel zien. Het zit veel dieper dan in het politieke laagje.

De toeslagenaffaire is een gevolg van politieke besluiten waar ook de eerste en tweede kamer volledig verantwoordelijk voor zijn. Je kunt dit niet één regering of één politicus verwijten, maar wel de hele politiek. De problemen in Groningen zijn van een heel ander kaliber. Het hele land heeft geprofiteerd van de gaswinning en aardbevingen waren oorspronkelijk niet voorzien. Dat wil niet zeggen dat de financiële gevolgen voor de getroffen bewoners in Groningen niet beter en sneller hadden kunnen worden afgehandeld.

Ambtenaren lijken mij minder intens bezig te zijn met hun werk. Hebben ambtenaren een 9 tot 5 mentaliteit. Bij zakenmensen zouden dit soort zaken niet jarenlang hebben kunnen doordreunen.

Dat er niemand de verantwoording heeft op gepakt, ze wisten daar ook dat het fout ging. De verantwoording van die mensen is er niet. Het gaat hun portemonnee niet aan

De belastingdienst heeft op een misselijk makende manier gebruik gemaakt van haar macht. De rechterlijke macht heeft te weinig gekeken naar de argumenten van de slachtoffers. De kamers van de Staten Generaal hebben geen oog gehad voor de problemen van de slachtoffers. De rechtstaat heeft een forse deuk opgelopen waardoor vertrouwen van mij behoorlijk is geschaad.

D66

Het staat symbool voor hoe er weinig zicht meer is op het overheidsapparaat.

Het probleem bij de toeslagenaffaire was vooral het niet voldoende nadenken over of een wet goed uitvoerbaar is. Hier moet meer nadruk op liggen bij toekomstige wetgeving

Zowel bij de toeslagenaffaire als bij de gaswinning zijn individuen slachtoffer geworden van iets waar zij geen invloed op kunnen uitoefenen, maar waardoor hun leven door de staat totaal overhoop gegooid wordt.

Toeslagaffaire komt door de ingewikkelde regelgeving van de 2e kamer en het beperken van de handelingsvrijheid van ambtenaren. alles wordt dichtgetimmerd.

Ik schaam mij voor de manier van werken bij de belastingdienst, systeem zo spoedig mogelijk op de schop, toeslagen verrekenen met de inkomsten burgers. Evt via belastingaangifte, alles is bekend bij de belastingdienst!

GroenLinks

De hele overheid heeft hier in gefaald, ook de tweede kamer, het systeem toeslagen is een verkeerd instrument, men had de kinderopvang gratis moeten maken en de overheid had alleen de kinderopvang hoeven te controleren. Met de gaswinning in Groningen had het geld niet naar de experts moeten gaan, maar de huizen moeten versterken en vervangen, men was daarmee goedkoper uit geweest

De impact van de gaswinning is groter en men weet al veertig jaar dat het de regio schade zou berokkenen al bleef men dat nog dertig jaar ontkennen. Stuitend.

De overheid (en daarmee ook de politiek) geloven in regeltjes en protocollen; de toepassing en effecten van regels op burgers worden te weinig gezien. Ook milieu-handhaving lijkt eerder gericht op hoe het protocol is, dan wat er wel of niet daadwerkelijk vervuild wordt (bijv. hoogovens). Ik maak mij zorgen over de effectiviteit van het gekozen beleid. Alles wordt in Nederland vastgelegd en geregeld maar of het echt werkt dat is met Groningen, de toeslagenaffaire en de nieuwe Omgevingswet zeer de vraag.

Een ander voorbeeld hiervan is de rigide aanpak van asielzoekers: eerst het hele eindeloze traject door en dan na jaren pas mogen werken, een opleiding volgen enz. – verlies van tijd en slecht voor mensen.

De wantrouwende visie van de overheid op mensen die gebruik maken van subsidies en toeslagen is beneden alle peil.

Dit laat leidt nog een keer pijnlijk zien dat in Nederland niet iedereen gelijk is. En dit is iets wat niet meer zou moeten gebeuren. Het feit dat het wel is gebeurd en dat het zo lang heeft geduurd voordat het naar buiten is gekomen, is om je voor te schamen.

SP

Bij de toeslagenaffaire als ook bij de gaswinning is het echte verhaal achtergehouden

De overheid heeft zich niets aangetrokken wat de consequenties zijn, Heeft de tweede kamer niet ingelicht, deze kon niet controleren. Burgers worden vermalen in het politieke systeem. de overheid is er niet voor de burger.

De signalen mbt de toeslagen zijn genegeerd. Wb de corona-crisis: het was voor iedereen een nieuwe situatie: het is moeilijk dat goed te doen.

Denken dat je alle wijsheid in pacht hebt en daarom de stukken niet hoeft te lezen en niet hoeft te luisteren en iedereen voor liegen over wat je gaat doen en dat alleen maar uitstellen zodat je hoopt dat het over waait.

PvdA

Toeslagenaffaire is intern bij het overheidssysteem, dat is puur en alleen te wijten aan hoe de structuur van de overheid in elkaar zit.

Ze hebben jaren weg gekeken van mensen die zij in de problemen hebben gebracht. Het leed van die mensen had veel korter kunnen zijn. Het heeft er eigenlijk al niet eens ooit hoeven te zijn met een ander beleid.

PvdD

Mismanagement van de coronacrisis is echt schrijnend, alle plannen die in de jaren hiervoor zijn gemaakt hebben kennelijk geen enkele waarde, alles wordt compleet platgeslagen met lockdowns. De parlementaire enquête die hierover zal volgen zal alle anderen doen verbleken; dit is het grootste schandaal sinds WOII.

Bij alles wat ik in de media zie verschijnen over deze kwesties denk ik 2 dingen: 1. de politici die nu aan zet zijn proberen binnen hun vermogen de fouten die zij of anderen in het verleden hebben gemaakt zo goed mogelijk op te lossen, en 2: de media legt mij een mening op over wat ik hiervan moet vinden, maar ik zit niet op de stoel van de politici en ambtenaren die het nu moeten oplossen en ook niet op de stoel van degenen die de fouten gemaakt hebben. Wie ben ik om daarom dan nu de huidige politici te veroordelen?

De politiek heeft de afgelopen 20, 30 jaar te veel naar economisch gewin gekeken en zich niet bekommerd om mensen die in het nauw gedreven worden door diezelfde overheid. Niet iedereen kan zo maar altijd zelf zijn broek ophouden. Soms heb je gewoon botte pech in het leven. Als beschaafd land, dien je als overheid je over deze mensen te ontfermen en ze te helpen weer op eigen benen te staan voor zover mogelijk.

DENK

We worden al jarenlang al gediscrimineerd wegens ons afkomst en geloof en dit moet gestopt worden en ook mensen of politieke leiders die dit aanwakkeren veroordeeld worden en niet meer verkiesbaar stellen...

Dit zou nooit meer mogen voorkomen. We hebben gemerkt dat op de dag van vandaag er nog grootschalig sprake van racisme is.

Dat de overheid discrimineert is niet in woorden en daden te omvatten

FvD

Deze regering en deze samenstelling van volksvertegenwoordigers zijn, op een enkele uitzondering na, niet uit op de waarheid maar laten belangen zwaarder wegen en dan liggen leugens op de loer.

Als je als burger in je recht staat maar tegen het logge apparaat "Belastingdienst" moet vechten heb je al snel verloren.

De gevestigde partijen kunnen overal mee weg komen (denken ze) en ik vind dat ze allemaal direct hadden moeten opstappen. Nu zijn ze demissionair maar er is geen verschil, ze kunnen nog steeds gewoon hun slechte gang gaan. Wat een krankzinnig voorbeeld!

Nederland is een politiestaat, oefent terreur uit om mensen te dwingen zich aan maatregelen te houden. Anders denkenden worden weggezet al gekkies en complotdenkers. Alleen de mening van de overheid is de waarheid.

JA21

Afwikkeling gasschade Groningen duurt veel te lang en omdat het ver van de randstad is krijgt het te weinig aandacht. In toeslagenaffaire was er daadwerkelijk sprake van fraude en het is onbegrijpelijk dat mensen die er geen recht op hebben toch een schadeloosstelling krijgen of een te hoge vergoeding. De maatregelen t.a.v. de coronacrisis zijn buitenproportioneel en raken vrijwel alle Nederlanders. Het aantal levensjaren dat de maatregelen lijkt te kosten weegt niet op tegen het (relatieve) schamele aantal levensjaren dat gered wordt.

Liegen, bedriegen en onwaarheden verkondigen, draaikonten en leugenaar daar in Den Haag.

Volt

De burger telt niet meer mee bij Rutte III. Politiek is over U, bij U, en zonder U. In een volgend kabinet moet Rutte niet meer terugkomen..

De overheid is meer bezig met de (media) waan van de dag dan met het controleren van haar eigen beleid. Onbegrijpelijk dat kwesties meer dan 10 jaar kunnen voortduren zonder dat oplossingen worden gevonden. En de negatieve publicaties over de belastingdienst blijven maar groeien.

Onbegrijpelijk dat geen nieuwe manier wordt gevonden voor inkomensnivellering dan de toeslagensystematiek.

Het kabinet spreekt zichzelf constant tegen. Eerst zouden mondkapjes niet werken (terwijl de rest van de wereld dit al verplichtte) dus hoefden wij ze niet te dragen, buitenactiviteiten konden door gaan want besmettingen zouden daar toch niet plaats vinden, kinderen zouden geen risico lopen etc. Het is een heel passief beleid, er wordt tekens ingegrepen als het al te laat is, waardoor ze zeer ongeloofwaardig overkomen. De cijfers gaan niet omlaag, dus er kan geconcludeerd worden dat de huidige maatregelen niet goed genoeg werken. Ga dan kijken wat er eventueel wel mogelijk is, ipv alleen maar strenger en strenger op te gaan treden.

Ik vind het schandalig dat de overheid zo uit economisch standpunt heeft gehandeld ipv sociaal.

Bovendien vind ik dat er eerder geluisterd had moeten worden naar de gedupeerden, omdat dat sociaal leef had kunnen voorkomen

Onherstelbaar beschadigd worden door iets waar je niets tegen kan doen om je te beschermen is een afschuwelijk gevoel, een gevoel wat je hele wezen en waardigheid aantast en voor altijd met je mee zal moeten dragen. Kan er uren over doorgaan. Verschrikkelijk gewoon.

Overheid is onmenselijk en wantrouwend geworden. Heeft prioriteiten verkeerd. Meer aandacht voor belastingfraude van rijken en bedrijven

3 Onderzoeksverantwoording

Verantwoording

I&O Research voerde in opdracht van NRC Handelsblad een landelijk representatief onderzoek uit. Het onderzoek vond plaats van maandagochtend 1 maart tot dinsdagmiddag 2 maart 2021.

In totaal werkten 1.448 Nederlanders van 18 jaar of ouder mee aan dit onderzoek. Het grootste deel hiervan is afkomstig uit het I&O Research Panel, een beperkt aantal vulde de vragenlijst in via het panel van PanelClix. Sommige vragen hebben een afwijkende steekproefbasis en zijn niet aan alle deelnemers gesteld. Indien dit het geval is wordt dit bij de figuur vermeld.

Weging en marges

De onderzoeksresultaten zijn gewogen op geslacht, leeftijd, regio, opleidingsniveau en stemgedrag bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017. De weging is uitgevoerd conform de richtlijnen van de Gouden Standaard. Hiermee is de steekproef representatief voor de kiesgerechtigde Nederlandse inwoners (18+), voor wat betreft deze achtergrondkenmerken. Bij onderzoek is er sprake van een betrouwbaarheidsinterval en onnauwkeurigheidsmarges. In dit onderzoek gaan we uit van een betrouwbaarheid van 95 procent. Bij een steekproef van $n=2.685$ en een uitkomst van 50 procent is er sprake van een foutmarge van plus of min 1,9 procent.

I&O Research Panel

Het I&O Research Panel is geworven op basis van aselechte personen- en huishoudensteekproeven op traditionele manier (geen zelfaanmelding). Sinds april 2019 werkt het I&O Research Panel met een spaarprogramma, waarbij deelnemers punten sparen afhankelijk van de lengte en complexiteit van de vragenlijst. Deze punten kunnen later worden ingewisseld voor Bol.com-tegoed of een donatie aan een goed doel.

I&O Research

I&O Research is het grootste onderzoeksbureau voor overheid en non-profit (volgens de MarktOnderzoeksAssociatie, MOA, 2019). Het is onze missie bij te dragen aan beter onderbouwde keuzes van onze klanten, op basis van onderzoek en advies. Wij werken voor overheids- en non-profitorganisaties.

I&O Research heeft vestigingen in Amsterdam en Enschede.

I&O Research is lid van de MarktOnderzoeksAssociatie (MOA), maakt deel uit van de Research Keurmerk Groep en onderschrijft de internationale ICC/ESOMAR-gedragscode voor markt- en sociaalwetenschappelijk onderzoek. I&O Research is ISO 9001-, ISO 20252- en ISO 27001-gecertificeerd. Het online onderzoekspanel (I&O Research Panel) is ISO 20252-Annex A gecertificeerd. Dit is de norm voor online en offline access panels.

I&O Research Enschede

Zuiderval 70
Postbus 563
7500 AN Enschede
T (053) 200 52 00
E info@ioresearch.nl
KVK-nummer 08198802

I&O Research Amsterdam

Piet Heinkade 55
1019 GM Amsterdam
T (020) 308 48 00
E info@ioresearch.nl